

מבנה הפרק השמיני (והאחרון) במסכת שבועות (דף מט עמוד א)

המשנה בפרק השמיני (והאחרון) של מסכת שבועות – פרק "ארבעה שומרי" – עוסקת בשבועות השומרים, ומחולקת לארבעה עניינים: (א) שומר חנם (ובכלל זה הטוען טענת גנב), (ב) גנב (הטוען שלא גנב), (ג) שואל, (ד) נושא שכר ושוכר. כל אחד מן העניינים האלה מחולק בעצמו לכמה מצבים ומצבי-משנה. ארבעה עניינים אלה, ובנוסף הקדמה וסיכום, מתפרסים על שש משניות שמובאות כחטיבה אחת בדפוסי התלמוד שלנו.

משנה א ארבעה שומרין הן: שומר חנם והשואל, נושא שכר והשוכר. שומר חנם נשבע על הכל, והשואל משלם את הכל, נושא שכר והשוכר - נשבעין על השבירה ועל השבירה ועל המתה, ומשלמין את האבדה ואת הגניבה.	
משנה ב 1. אמר לשומר חנם: א. היכן שורי? אמר לו: ○ <u>מת</u>, והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד; ○ <u>נשבר</u>, והוא שמת או נשבה או נגנב או אבד; ○ <u>נשבה</u>, והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד; ○ <u>נגנב</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד; ○ <u>אבד</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב. משביעך אני, ואמר אמן – פטור.	
משנה ג ב. היכן שורי? אמר לו: <u>איני יודע מה אתה סח</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או אבד. משביעך אני, ואמר אמן – פטור. ג. היכן שורי? אמר לו: <u>אבד</u>. משביעך אני, ואמר אמן, ○ והעדים מעידים אותו שאכלו – משלם את הקרן, ○ הודה מעצמו – משלם קרן וחומש ואשם. ד. היכן שורי? אמר לו: <u>נגנב</u>, משביעך אני ואמר אמן, ○ והעדים מעידים אותו שגנבו - משלם תשלומי כפל, ○ הודה מעצמו - משלם קרן וחומש ואשם.	
משנה ד 2. אמר לאחד בשוק: היכן שורי שגנבת? הוא אומר <u>לא גנבתי</u>, ○ והעדים מעידים אותו שגנבו - משלם תשלומי כפל, טבח ומכר - משלם תשלומי ארבעה וחמשה. ○ ראה עדים שממשמשין ובאין, אמר גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי - אינו משלם אלא קרן.	

משנה ה	3. אמר <u>לשואל</u> : א. היכן שורי, אמר לו : ○ <u>מת</u>, והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד ; ○ <u>נשבר</u>, והוא שמת או נשבה או נגנב או אבד ; ○ <u>נשבה</u>, והוא שמת או נשבר או נגנב או אבד ; ○ <u>נגנב</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד ; ○ <u>אבד</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב, משביעך אני ואמר אמן - פטור.
משנה ו	ב. היכן שורי? אמר לו : <u>איני יודע מה אתה סח</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או נאבד, משביעך אני ואמר אמן - חייב. 4. אמר <u>לנושא שכר והשוכר</u> : א. היכן שורי? א"ל : ○ <u>מת</u>, והוא שנשבר או נשבה, ○ <u>נשבר</u>, והוא שמת או נשבה, ○ <u>נשבה</u>, והוא שמת או נשבר, ○ <u>נגנב</u>, והוא שאבד, ○ <u>אבד</u>, והוא שנגנב ; משביעך אני ואמר אמן – פטור ; ב. <u>מת או נשבר או נשבה</u>, והוא שנגנב או אבד, משביעך אני ואמר אמן - חייב ; ג. <u>אבד או נגנב</u>, והוא שמת או נשבר או נשבה, משביעך אני ואמר אמן - פטור. זה הכלל : כל המשנה מחובה לחובה, ומפטור לפטור, ומפטור לחובה - פטור, מחובה לפטור - חייב. זה הכלל : כל הנשבע להקל על עצמו - חייב, להחמיר על עצמו - פטור.